

ה"ת 27571/12/16 - מיכאל גבעון נגד משטרת ישראל - יחידת מג"ב ארז, טראד גריפאת

בית משפט השלום בטבריה

ה"ת 27571-12-16 גבעון נ' מדינת ישראל
תיק חיצוני: 504988

בפני מבקשים נגד משיבים
כב' סגן נשיא, השופט ניר מישורי לב טוב
מיכאל גבעון
1. משטרת ישראל - יחידת מג"ב ארז 2. טראד גריפאת

החלטה

רקע :

1. בפני בקשה להחזרת תפוס אשר הוגשה ע"י המבקש ביום 13/12/16 להחזרת 4 פרות אשר נתפסו בחזקת המשיב לרשותו. בנימוקי הבקשה נרשם כי בתאריך 8/12/16 זוהו הפרות בוודאות על ידי המבקש כפרות אשר נגנבו ממנו בתאריך 12/11/16. המבקש עותר להחזרת הפרות לחזקתו בשל הסבל הרב שעוברות בהיותן בהסגר.
 2. בתגובתה מיום 13/12/16 מסר ב"כ המבקשת כי המבקשת אינה מתנגדת לבקשה בשל זיהוי הפרות כשייכות למבקש והיותן בהריון וזאת בתנאים מגבילים.
 3. בהחלטתי מיום 13/12/16 הוריתי על קיום דיון בבקשה בנוכחות המשיב 2. במסגרת דיון זה הוסכם בין הצדדים על קביעת מועד דיון נוסף לצורך קבלת ממצאי הבדיקה שתערך לזיהוי הבעלות על 4 הפרות, מושא הבקשה. כמו כן הוסכם כי עד למועד הדיון או עד להחלטה אחרת, יועברו הפרות מושא הדיון לחזקת המבקש, ייאסר על המבקש למכור הפרות או לעשות בהן כל פעולה אחרת לרבות שחיטתן, על המבקש לטפל בפרות טיפול הולם כמקובל בתחום.
- עוד הוסכם כי המבקש יחתום על התחייבות בסך 20,000 ₪ להבטחת שמירתו על התנאים שנקבעו בהחלטה. בהתאם להסכמות הצדדים ניתן להסכמה תוקף של החלטה.

4. בדיון אשר התקיים ביום 26/1/17 עתר המבקש לקבלת הפרות לרשותו באופן קבוע והוסיף כי אמנם רק שתי פרות נבדקו, אך יש ביכולו לעשות בדיקות נוספות ולהוכיח הבעלות גם על שתי הפרות הנוספות.

5. המשיב 2 ואחיו אשר הורשה לטעון אף הוא במסגרת הדיון טענו כי מבקשים לדעת אם ארבעת הפרות הן של המבקש, איך בוצעה בדיקת הד.נ.א. ומבקשים כי הפרות יועברו לצד שלישי, שמא הפרות בהריון ימליטו עוד שבועיים ומבקש לעשות שוב את הבדיקה. הם מסרו כי מוכנים לחתום על ערבות ולשלם כסף בסוף ההליך אם יתברר בסוף שהפרות לא שלהם.

לשאלת ביהמ"ש מסר משיב 2 כי לא ביקש מחמודי נימר, האדם ממנו, כך טען בחקירתו במשטרה, רכש הפרות למסור עדות מטעמו בבית המשפט במסגרת הליך זה, לאחר שבית המשפט העמיד אותו על זכותו לזמן מר נימר חמודי מטעמו במסגרת הדיון מסר כי לא יוכל לזמן את חמודי נימר והמשטרה צריכה לגבות ממנו עדות.

6. ב"כ המבקשת הגיש תגובתו בכתב במסגרתה מסר כי שניים מהפרות זוהו ע"ס קירבה היכולה להעיד על קשרי הורות ביניהם לבין שתי עגלות אשר מצויות בחזקת המבקש. ב"כ המבקשת סבור כי יש לגזור גזירה דומה גם בעניינין של 2 פרות שלא בוצעה בעניינים בדיקה גנטית שכן נתפסו כמיקשה אחת, זוהו בוודאות ע"י המבקש ובנו. לפיכך עותרת המבקשת להותרת הפרות בידי המבקש במגבלות מסויימות.

דיון והכרעה :

הוראות החוק הרלוונטיות :

סעיף 32 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט-1969 (להלן: "הפקודה") קובע סמכות המשטרה לתפוס חפצים :

" (א) רשאי שוטר לתפוס חפץ, אם יש לו יסוד סביר להניח כי באותו חפץ נעברה, או עומדים לעבור, עבירה, או שהוא עשוי לשמש ראיה בהליך משפטי בשל עבירה, או שניתן כשכר בעד ביצוע עבירה או כאמצעי לביצועה."

סעיף 34 לפקודה קובע כי -

"על פי בקשת שוטר שהוסמך לכך על ידי קצין-משטרה בדרגת מפקח-משנה או בדרגה גבוהה מזו דרך כלל או לענין מסויים (להלן - שוטר מוסמך), או על פי בקשת אדם התובע זכות בחפץ, רשאי בית-משפט שלום לצוות כי החפץ ימסר לתובע הזכות או לאדם פלוני, או שינהגו בו אחרת כפי שיוורה בית המשפט - הכל בתנאים שייקבעו בצו."

בית המשפט העליון עמד על ההלכה הנוהגת בסוגיית האיזונים שעל בית המשפט לבצע בעת הכרעה בבקשת אדם להחזרת תפוס בש"פ 342/06 - חב' לרגו עבודות עפר בעמ נ' מדינת ישראל, פורסם במאגרים המשפטיים (12/03/2006) :

"כשם שלענין מעצר תיבחן השאלה האם קימת עילת מעצר, ואם כן, האם ניתן להגשים את תכליתו באמצעות חלופה שפגיעתה פחותה, כך הוא ביחס להמשך החזקת חפץ תפוס. יש לבחון האם מתקיימת עילה להמשך תפיסתו בידי המשטרה; ואם כן, האם ניתן להגשים את תכלית התפיסה באמצעות שחרור החפץ בכפוף להגבלות מידתיות אשר תגשמו את התכלית הטמונה בתפיסה, בד בבד עם מיתונה והחלשתה של הפגיעה בזכות הקניין של האדם. השאלה היא, במילים אחרות, אם קימת "חלופת תפיסה" אשר תגשים את מטרת התפיסה בדרך שתפגע פחות בזכות קניינו של בעל הזכויות בנכס."

על אופיו של הדין החל על המקרה שבפנינו עמד בית המשפט העליון בבש"פ 3049/95 - סאלמה אבו עדרה נ' מדינת ישראל ו-2 אח', פד מט(4), 146 (20/11/1995) :

"אופי העניין נושא פסק-הדין אם אזרחי הוא או פלילי, משתנה על-פי המחלוקת הטעונה הכרעה. כאשר המחלוקת היא בין המשטרה המבקשת להחזיק את החפץ לצורך המשפט הפלילי כמפורט בסעיף 34 לבין הטוען לזכות בו, לרבות הנאשם, ההליך הוא פלילי באופיו. שכן, תפיסת המשטרה את החפץ אינה נובעת מזכות אזרחית, אלא מסמכויות שהוענקו לה בחוק הנוגעות לקיום ההליך הפלילי."

מנגד, כאשר המחלוקת הינה בין צדדים שכל אחד מהם טוען לזכות אזרחית במשאית, ההכרעה היא על-פי עקרונות המשפט האזרחי, וההליך הוא אזרחי איפוא. השוו לדברי השופט מצא בע"פ 1932/93, שם, שם."

מן בכלל אל הפרט :

1. לאור העובדה כי אין המשטרה מבקשת להחזיק בפרות מושא הבקשה לצרכי חילוט אך עולה מתיק החקירה ומתגובתה (לרבות הבקשה להטלת ערבויות) כי מבקשת להציג הפרות כמוצג בהליך עתידי הרי שיש בדין הקיים על פי ההלכה הנוהגת (ר' לעיל) הן סממנים מן הדין הפלילי והן מן הדין האזרחי. למען הסר ספק אבהיר כי החלטת בית המשפט בבקשה אינה מהווה הכרעה בגין זכויות קניין בפרות מושא כתב האישום שכן עסקינן בסעד זמני שעיקר תכליתו להבטיח תקינות הליך החקירה וההליך המשפטי העתידי בהתאם לאינטרס הציבורי בהעמדת עבריינים לכאורה לדין, אך בהיעדר הליך משפטי נפרד או נוסף והחלטה אחרת על ידי מותב מוסמך, יישארו התפוסים בידי מי שהחזקה בהם ניתנה בהתאם להחלטה זו. עוד אציין כי קביעתי זו יפה שבעתיים שעה שהחקירה המשטרית בעיצומה וטרם הושלמה.

2. לאחר עיון בתיק החקירה ושמיעת הצדדים מצאתי כי מן הדין להורות על המשך ההחזקה בפרות מושא כתב האישום בשלב זה ועד החלטה אחרת בידי המבקש והכל מהטעמים הבאים:

א. מחומר החקירה עולה כי בעוד המבקש הינו מגדל בקר מורשה הרי שהמשיב 2 מעיד על עצמו כמי שאינו מגדל בקר (היה לטענתו בעבר) ואף לא העביר הפרות לדבריו עם אישור הובלה הנדרש כדין. מכיוון שכך אין הוא עמוד לכאורה בקיום התקנות הבאות להבטיח בריאות הבקר המוחזק על ידו ופועל יוצא מכך אף בריאות הציבור הרחב. החזרת הפרות לידי המשיב 2 עלולה ליצור מצב בו ניתנה החלטת בית המשפט בניגוד לחוק.

ב. בהמשך לסעיף א' לעיל הרי שמצאתי כי למבקש בהיותו מגדל בקר מורשה יכולת טובה יותר לשמור על הפרות הן בהיבט של שמירת בריאותן ודאגה לצרכיהן עד תום ההליך או מתן החלטה אחרת, והן בהיבט הצגתן כראיה במסגרת החקירה או הליך משפטי. זאת נוכח הצהרתו של משיב 2 כי אינו מגדל עוד בקר, לא נמצא עוד בקר ברשותו בשעת החיפוש ועברו הפלילי בתחום, לעומת המבקש המעיד על עצמו במסגרת החקירה כי הינו מגדל בקר וטיפול לכאורה בפרות הגנובות עובר לגניבתן.

ג. עיון בחומר החקירה מעלה כי למבקש סיכוי טוב יותר להוכיח בעתיד את זכותו הקניינית בפרות.

סעיף 34 לחוק המכר, התשכ"ח-1968 מעגן הלכת השוק :

"נמכר נכס-נד על ידי מי שעוסק במכירת נכסים מסוגו של הממכר והמכירה היתה במהלך הרגיל של עסקיו, עוברת הבעלות לקונה נקיה מכל שעבוד, עיקול וזכות אחרת בממכר אף אם המוכר לא היה בעל הממכר או לא היה זכאי להעבירו כאמור, ובלבד שהקונה קנה וקיבל אותו לחזקתו בתום-לב."

הגם שלא מצאתי מקום לפרט לפרטי פרטים הטעמים הראייתיים המובילים להכרעה בסוגייה זו עקב אי חקירתם של שני חשודים מרכזיים בפרשה בשלב זה, הרי שעיון בחומר החקירה מעלה כי המשיב 2 אינו עומד בתנאי תקנת השוק. משיב 2 אינו טוען בחקירתו כי האדם שמכר לו הפרות עוסק במכירת פרות או בקר, לא נראה כי המכירה נערכה במהלך הרגיל של עסקי המוכר, משיב 2 לא הוכיח בעלותו במסמך כלשהו. יתרה מכך, נסיבות קבלת הפרות לידו של משיב 2, היעדר כל תיעוד בדבר קבלתם והתשלום ששולם בגין מטילות ספק בתום ליבו של משיב 2 ברכישת הפרות, זאת בנוסף לתמיהות המועלות בגין העיתוי הנטען לרכישתם בעדויותיו במשטרה.

לעומתו, טען המבקש כי זיהה בוודאות את הפרות מושא הבקשה, מסר מספר עדויות אשר בהן ציין פרטים מזהים אשר נמצאו על גופן של הפרות. חיזוק ממשי לטענת המבקש בגין בעלותו בגין הפרות מצאתי בממצאי בדיקת DNA שבוצעה לשניים מהפרות בה נקבע כי הממצא שהתקבל יכול להעיד על קשרי משפחה בין שתי הפרות שנבדקו ושתי עגלות שנתרו בחזקת המבקש. המבקש אף מסר הסבר מדוע לא ניתן היה לבצע בשלב זה בדיקת שתי הפרות הנוספות אלו מול עגלות, מסר כי בעתיד ניתן יהיה לבצע בדיקה אל מול מאגרי DNA שמחזיק בגין הבקר שגידל בעבר, ארבע הפרות נתפסו כמיקשה אחת בחזקת המשיב 2 והוא אף אישר כי קיבלם לידיו כמיקשה אחת. המבקש הגיש תלונה בגין גניבת מספר פרות ולא שתיים בלבד ולאור כל האמור לעיל הוכח בפני כנדרש להליך שבפני כי למבקש סיכוי טוב יותר ממשב 2 להוכיח זכותו הקניינית בפרות.

ד. נוכח קביעותי לעיל והשיקולים המובילים למסקנה כי דין הבקשה להתקבל הרי שעתירת משיב 2 להשמת הפרות בחזקת צד שלישי משוללת יסוד. למעלה מן הצורך אציין כי בקשה זו תטיל עלול כספית נוספת ויקרה על כתפי המדינה שעה שמשיב 2 אינו מתחייב בשלב זה במימון עלות החזקת הפרות וטוען כי אין בידו לעשות כן בשלב זה וכן שוכנעתי כי הטיפול המיטבי לפרות יינתן על ידי המבקש הטוען ומוכיח לכאורה הבעלות בהן. כמו כן לא מצאתי מקום לחשש אשר הועלה על ידי המשיב 2 כי המבקש יערוך השוואת DNA בין העגלים/ות שיוולדו לפרות מושא הבקשה ובכך יטעה היחידה החוקרת, מדובר בטענה בעלמא ולא הובאה ראשית ראייה בנושא. משיב 2 טען כנגד ממצאי הבדיקות שבוצעו על ידי היחידה החוקרת אך לא הגיש כל ממצא מטעמו לסתור קביעות אלו ומכאן כי אין ממש בטענה זו בשלב זה.

עוד אציין כי הגם שבית המשפט איפשר בידי משיב 2 לזמן מטעמו לעדות את האדם שמכר לו לטענתו את הפרות הוא נמנע מכך.

לאור האמור לעיל אני קובע כי הבקשה מתקבלת וכי הפרות מושא הבקשה ישארו בידי המבקש וזאת בתנאים שנקבעו בהחלטתי מיום 26/12/16. עוד יובהר כי התחייבות המבקש והתנאים שנקבעו בהחלטה מיום 26/12/16 תקפים אף בנוגע לעגל/ה/ים/ות אשר יולדו או יולדו לפרות מושא הבקשה וזאת עד מתן החלטה אחרת בגינן.

באם יחול שינוי במצב המשפטי או העובדתי המקיים למשיב 2 עילה לעיון חוזר בהחלטה זו, יהיה רשאי להגישה.

המזכירות תעביר ההחלטה לצדדים.

ההחלטה ניתנה לאחר יציאת השבת.

זכות ערר לבית המשפט המחוזי.

ניתנה היום, א' שבט תשע"ז, 28 ינואר 2017, בהעדר הצדדים.